

Psykiske bivirkninger?

Spørsmål: Jeg har en datter som har astma, og som regelmessig trenger medisiner for å kunne delta i lek på linje andre barn. Hun er litt vekslende i humøret, og jeg lurar på om det kan skyldes medisinene. En venninne av meg har merket at hun kan føle seg litt utenfor når hun tar sine astmamedisiner. Hun og min datter bruker ikke det samme merket, men innholdet ligner kanskje.

Svar: Symptomene ved astma skyldes en kronisk betennelse i luftveiene. Den gjør at slimhinnene hovner opp, at det blir produsert økt mengde seigt slim og at musklene som omgir luftveiene trekker seg sammen. Samlet hindrer dette transporten av luft inn og ut av lungene. Medisinene man bruker ved astma virker ved å dempe betennelsen i slimhinnen, eller ved å få musklene som omgir luftveiene til å slappe av. Den førstnevnte gruppen inneholder gjerne kortison. Vanligvis tilfører man medisinene ved å puste dem inn. Derved behandler man kun slimhinnen, og en beskjeden dose er tilstrekkelig.

Kortison i større doser, slik man kan trenge ved alvorlige astmaanfall, ulike revmatiske sykdommer og ved kreft, kan ha psykiske bivirkninger. De vanligste symptomene er oppstemthet, virketrang og redusert søvnbehov, men noen kan bli nedfor og irritable. Psykiske bivirkninger er relativt sjeldne ved bruk av astmamidler som man puster inn fordi dosen er så liten. Hos en ung jente vil jeg likevel ikke utelukke at det kan være en sammenheng, hvis hun får slike plager når dosen økes, og de forsvinner når den blir trappet ned. På den annen side kan humørsvingningene skyldes bekymringer som følge av at sykdommen er i en dårlig periode. De delvis uforutsigbare pusteproblemene som den forårsaker kan oppleves som skremmende. Å ha en kronisk sykdom kan også påvirke selvfølelsen.

De siste årene har man i en rekke undersøkelser funnet en sammenheng mellom astma, depresjon og angst. Det ser ut til at det kan være et medfødt, arvelig fellesskap mellom disse lidelsene. Personer som har astma synes å ha en litt økt tendens til angst og depresjon på samme måte som de oftere enn andre har eksem eller hørsnue. Dette innebærer ikke at den som har astma nødvendigvis har eller vil få psykiske plager, men at sannsynligheten for at dette skjer er litt større enn i befolkningen for øvrig.